

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА

28 май 2009 г. – Вариант 1

УВАЖАЕМИ ЗРЕЛОСТНИЦИ,

Тестът по география и икономика съдържа **30 задачи** с избираем отговор, две практически задачи и задача за написване на писмена разработка.

Първите 30 задачи (от 1. до 30. включително) в теста са от затворен тип с четири възможни отговора, обозначени с главни букви от А до Г, от които само един е верен. Отговорите на тези задачи отбелязвайте със син/черен цвят на химикалката в **листа за отговори**, а не върху тестовата книжка. Отбелязвайте верния отговор със знака **X** в кръгчето с буквата на съответния отговор. Например:

(A)   ~~(B)~~   (B)   (Г)

Ако след това прецените, че първоначалният отговор не е верен и искате да го поправите, запълнете кръгчето с грешния отговор и отбележете буквата на друг отговор, който приемате за верен. Например:

(A)   ●   ~~(B)~~   (Г)

За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор. Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е отбелязана със знака X.

Отговорите на задачите със свободен отговор (от 31. до 36. включително) се отбелязват в предоставения свитък за свободните отговори. Четете внимателно инструкциите!

Отговорите на **практическите задачи (37. и 38.)** попълвайте в предоставения свитък за свободните отговори.

Писмената разработка върху география на България напишете в свитъка за свободните отговори на предвиденото за това място.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Намаляването на слънчевата радиация от екватора към полюсите е причина за проявата на:

- А) меридионална зоналност
- Б) височинна зоналност
- В) дълбочинна зоналност
- Г) широчинна зоналност

2. Кои почви са характерни за степите в Европа и Азия, прериите в Северна Америка и пампата в Южна Америка?

- А) червеноземни
- Б) черноземни
- В) жълтоземни
- Г) тундрови

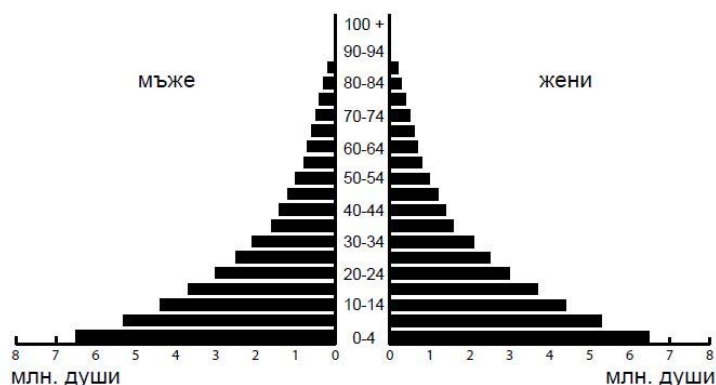
3. Кои природни ресурси са неизчерпаеми?

- А) подземните води
- Б) енергията на земните недра
- В) горивно-енергийните
- Г) поземлените

4. Защо във високите планини малка част от валежите проникват в почвата?

- А) валежите са повече в твърдо състояние
- Б) стръмните склонове спомагат за по-бързото оттичане на водата
- В) растителната покривка е значителна
- Г) температурата на въздуха е по-висока

5. За коя от посочените страни се отнеся полово-възрастовата пирамида от фигурата?

- А) Япония
- Б) Мексико
- В) Русия
- Г) Германия

6. Кои от посочените държави са конституционни монархии и имат обща граница?

- А) Испания и Франция
- Б) Полша и Германия
- В) Белгия и Нидерландия
- Г) Италия и Румъния

7. Посочете географския регион, в който повечето страни се характеризират с раждаемост над 35%.

- А) Източна Азия
- Б) Западна Африка
- В) Южна Европа
- Г) Латинска Америка

8. Една от групите включва само страни, членки на Голямата седморка – Г-7:

- А) Саудитска Арабия, Китай, Индия
- Б) Бразилия, Аржентина, Мексико
- В) Испания, Гърция, Турция
- Г) Канада, Франция, Япония

9. В коя група страни аграрното стопанство формира 60 -70% от БВП?

- А) страните от Източна Европа – Беларус, Латвия, Молдова
- Б) страните от Южна Америка – Бразилия, Аржентина, Чили
- В) страните от Северна Америка – Канада, САЩ, Мексико
- Г) страните от Африка – Етиопия, Судан, Нигер

10. За кой географски регион се отнася характеристиката?

„Разполага с огромен природноресурсен потенциал. В него се намират едни от най-богатите, но и най-бедни страни в света. В някои от тях успешно се провежда политика по ограничаване на раждаемостта.“

- А) Северноамерикански
- Б) Латиноамерикански
- В) Азиатски
- Г) Африкански

11. Според кой договор определените граници на страната съвпадат с тези на Българската Екзархия от 1870 година?

- А) Ньойски мирен договор от 1919 г.
- Б) Санстефански мирен договор от 1878 г.
- В) Букурещки мирен договор от 1913 г.
- Г) Цариградски мирен договор от 1913 г.

12. На коя граница се намира ГКПП Малко Търново?

- А) българо – румънската
- Б) българо – турската
- В) българо – гръцката
- Г) българо – македонската

13. В находището Мартиново (област Монтана) има залежи на:

- А) медни руди
- Б) железни руди
- В) оловно-цинкови руди
- Г) манганови руди

14. За коя климатична област в България е характерен летен максимум на валежите и зимен минимум, а средната януарска температура е $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$?

- А) умереноконтинентална
- Б) континентално-средиземноморска
- В) черноморска
- Г) преходноконтинентална

15. През коя от посочените котловини тече река Места?

- А) Кюстендилска
- Б) Сливенска
- В) Севлиевска
- Г) Разложка

16. Кой почвен тип се отнася към височинно зоналните?

- А) черноземи
- Б) сиви горски
- В) канелени горски
- Г) кафяви горски

17. Кои гори заемат значителни площи в Западна и Централна Стара планина, между 1000 и 1500 м н. в.?

- А) букови
- Б) дъбови
- В) габъррови
- Г) борови

18. Асиметричните долини, каньоновидните долини, лъсовите плата и суходолията са характерни за:

- А) Горнотракийската низина
- Б) Предбалкана
- В) Дунавската равнина
- Г) Пирин

19. Коя от изброените планини НЕ е част от Западна Стара планина?

- А) Софийска планина
- Б) Врачанска планина
- В) Вискяр
- Г) Мургаш

20. Организмовият свят в Черно море е сравнително беден защото:

- А) средната соленост на Черно море е малка – 18 ‰
- Б) Черно море е сравнително малко по площ
- В) под 150-200 м. дълбочина е разпространен сероводородът
- Г) макар и рядко крайбрежието на Черно море замръзва

21. Кое е грешното твърдение?

- А) населението на България е с влошена възрастова структура
- Б) в България преобладават жените поради по-голямата продължителност на живота им
- В) броят на сключените бракове на 1 000 души от населението се увеличава
- Г) средната гъстота на населението в България се увеличава

22. Посочете кой от градовете НЯМА същата функция като останалите?

- А) Китен
- Б) Кнежа
- В) Банско
- Г) Вършец

23. Водещи земеделски култури по засети площи в България са:

- А) зърнените и зеленчуците
- Б) зърнените и техническите
- В) зърнените и трайните насаждения
- Г) зърнените и фуражните

24. Копринено-текстилната промишленост е традиционен отрасъл за:

- А) Хасковско и Харманлийско
- Б) Добричко и Варненско
- В) Петричко и Санданско
- Г) Ловешко и Плевенско

25. В коя от двойките “град – производствена специализация” е допусната грешка ?

- А) Разград – антибиотици
- Б) Свищов – пластмаси
- В) Девня – соди
- Г) Видин – каучукови изделия

26. Посочете основната жп линия, в която има селище, което НЕ е ж.п. гара:

- А) Русе – Самуил – Каспичан – Варна
- Б) София – Перник – Благоевград – Кулата
- В) София – Перник – Кюстендил – Гюешево
- Г) Калотина – София – Пловдив – Смолян

27. Кой е икономическият регион, който опира на три от държавните граници на България?

- А) Югоизточен
- Б) Югозападен
- В) Северозападен
- Г) Североизточен Приморски

28. Кой от икономическите региони е специализиран в производството на минерални торове, сода, кораби, стъкларски и порцеланови изделия?

- А) Северозападен
- Б) Североизточен Придунавски
- В) Североизточен Приморски
- Г) Югоизточен

29. В кой икономически регион се намира най-голямото речно пристанище на България?

- А) Северозападен
- Б) Северен Централен
- В) Североизточен Придунавски
- Г) Североизточен Приморски

30. В кой регион се намират туристическите обекти Белоградчишки скали, пещерите Леденика и Магурата, крепостта Баба Вида?

- А) Северозападен
- Б) Северен Централен
- В) Североизточен Придунавски
- Г) Югозападен

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. В свитъка за свободните отговори напишете наименованието на страната, за която се отнася следната характеристика.

„Бивша британска колония. Седма по площ и втора по брой на населението на планетата. Има богат природно-ресурсен потенциал. Страната е сред водещите в света по добив на въглища, желязна руда, производство на текстилни изделия, ориз, пшеница, чай, юта и др.“

32. В свитъка на свободните отговори напишете терминът, който отговаря на следното определение: „Процес на концентриране на население и производствени мощности в периферията на агломерацията с по-високи темпове от тези в централната ѝ част“.

33. В свитъка за свободните отговори напишете пропуснатото:

Природни компоненти, които се използват пряко в живота и в стопанската дейност на човека се наричат.....:

34. В свитъка за свободните отговори напишете наименованието на находището, за което се отнася следното описание:

„В находището се добиват черни въглища. Разположено е в Централна Стара планина между градовете Трявна, Сливен и Твърдица. Въглищните пластове са тънки и на голяма дълбочина.”

35. В свитъка за свободните отговори напишете наименованието на областния град в България:

„Разположено в подножието на Осогово, селището е наследник на древния град Пауталия. Развити са машиностроенето, консервната, обувната промишленост и др. Курортен и транспортен център.”

36. В свитъка за свободните отговори напишете с коя държава България има сухоземна граница, дълга 139 км, през която преминава газопровод и електропровод?

На практическите задачи 37. и 38. вкл. отговорете в свитъка за свободните отговори!

37. Практическа задача по география на света

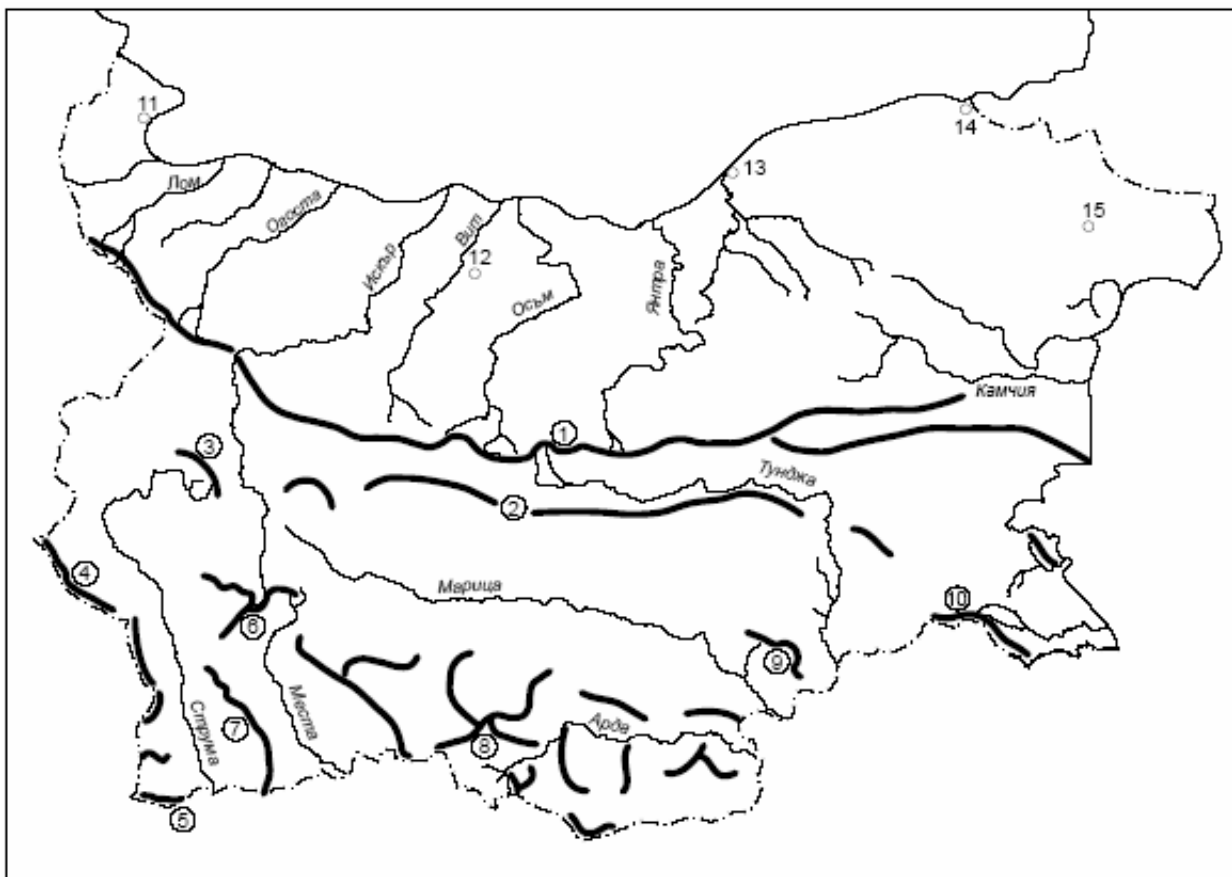
В свитъка за свободните отговори срещу номера от 1 до 4 вкл. напишете имената на моретата, а срещу номера от 5 до 10 вкл. напишете имената на страните, отбелязани на картата на Балканския полуостров

38. Практическа задача по география на България

В свитъка за свободните отговори срещу номера от 1 до 10 вкл. напишете имената на планините, а срещу номера от 11 до 15 вкл. напишете имената на областните градове, отбелязани на картата на България

Писмената разработка напишете в свитъка за свободните отговори на предвиденото за това място!

Характеристика на Северозападен регион

А) Географско положение, граници и големина

Б) Характеристика и оценка на природните условия и ресурси

- релеф
- полезни изкопаеми
- климат
- води
- почви
- растителност и животински свят

В) Население и селищна мрежа